

Ringvirkninger av Statkrafts aktivitet

Innhold

Sammendrag	5
Ringvirkningsresultater	6
Verdiskaping	7
Sysselsetting	8
Kunnskapsspredning i fornybarnæringen	9
Statkraft som regional arbeidsgiver	10
Skatteeffekter	12
Ringvirkninger fordelt på virksomhetskategorier	13
Ringvirkninger knyttet til Statkrafts aktivitet innen hver virksomhetskategori	14
Norsk vannkraft	15
Norsk vindkraft	16
Markedsoperasjoner	17
Internasjonal kraft	18
Nordisk fjernvarme	20
Nye forretningsområder	21
Statkraft i vekst	22
Statkraft i det globale markedet for fornybar energi	23
Vedlegg	26
Vedlegg A: Konsernregnskap for de 15 største bedrifter	27
Vedlegg B: Om Ringvirkningsanalysen	28
Vedlegg C: Data og antakelser	31

Sammendrag

Menon har på vegne av Statkraft gjennomført en analyse av konsernets ringvirkninger i den norske økonomien. Våre analyser viser at Statkraft er en av Norges viktigste bedrifter uavhengig av bransje med betydelige verdiskapings-, sysselsettings- og kunnskaps-spredningseffekter.

Vi finner at Statkrafts virksomhet understøttet en samlet verdiskaping på 27 milliarder kroner i 2019, eller 0,7 prosent av Norges BNP. Om lag 10 prosent av verdiskapingen kan tilskrives leverandører og verdikjedeeffekter. I sentrum av virksomheten står fortsatt den norske vannkraften som alene sto for 16 milliarder kroner.

Statkrafts bidrag til statens inntekter, via skatter og avgifter, var på nærmere 10 milliarder kroner. Dette tilsvarer finansiering av 15–20 000 offentlige ansatte i barnehager, skoler og helsevesenet. Videre mottok staten et utbytte på 6,5 milliarder kroner via sitt eierskap. Samlet bidrag til statlige inntekter er dermed på 16 milliarder kroner.

Statkrafts virksomhet understøtter en sysselsettningseffekt tilsvarende 3 600 ansatte. 60% av sysselsettingseffektene tilfaller aktører i selskapets verdikjede og reflekterer Statkrafts sentrale posisjon i det fornybare økosystemet her hjemme.

Over 20 prosent av den norske fornybarbransjen kan knyttes til Statkrafts virksomhet, direkte og indirekte via selskapets underleverandører. Læringseffektene som oppstår i interaksjonene med verdikjeden, og via industrielle samarbeid, tilfaller hele den norske fornybarbransjen. Kunnskaps-spredning knyttet til Statkrafts virksomhet bidrar på denne måte til næringens vekstpotensial.

Den internasjonale satsingen er fortsatt i en oppbyggingsfase, men står allerede for over 30 prosent av selskapets verdiskaping. Vi finner at Statkrafts annonserte strategi frem mot 2025 kan doble verdiskapingen fra internasjonale markeder. Samlet sett kan Statkrafts annonserte strategi bidra til etablering av ytterligere 550 høykompetanse-arbeidsplasser i Norge og en økning i verdiskapingseffekter tilsvarende 6–10 milliarder kroner.

Selskapets økte internasjonale fotavtrykk vil også spre ledende kompetanse fra det globale markedet til den norske fornybarbransjen via verdikjedeeffekter og industrielle samarbeid.

Statkrafts aktivitet legger grunnlag for **3600 sysselsatte** fordelt over hele Norge

60 prosent av sysselsettingseffekt i verdikjeden

Kunnskaps-spredning i hele fornybarbransjen

27 milliarder kroner i Verdiskapings-effekter– **0,7 prosent** av BNP

30 prosent av verdiskapingeffekten fra internasjonal aktivitet

6–10 milliarder kroner i økte verdiskapingeffekter frem mot 2025

Ringvirknings- resultater

Verdiskaping

Våre analyser viser at Statkraft er en av Norges aller viktigste bedrifter uavhengig av bransje. Kun fem selskap i Norge kan vise til en høyere direkte verdiskaping enn Statkraft i 2019.¹

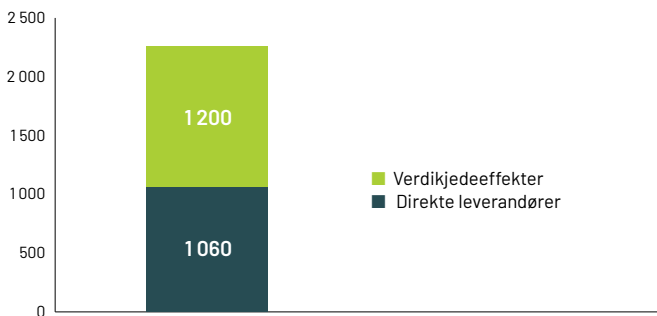
Gjennom sin økonomiske aktivitet bidrar Statkraft også med verdiskaping nedover i verdikjeden. Disse ringvirkningene var i 2019 på anslagsvis 2,3 milliarder kroner. Den samlede verdiskapingen knyttet til Statkrafts virksomhet blir da på 27 milliarder eller over 0,7 prosent av Norges samlede BNP.²

Statkrafts leverandører konsentrerer seg innen fagekspertise, bygg og anlegg, og industri. De samlede verdikjedeeffekter treffer imidlertid et bredt spekter av norsk næringsliv. Både transportsektoren og detaljhandelen nyter godt av impulsene som skapes av Statkrafts innkjøp. Verdiskapingseffektene er videre svært geografisk spredt.

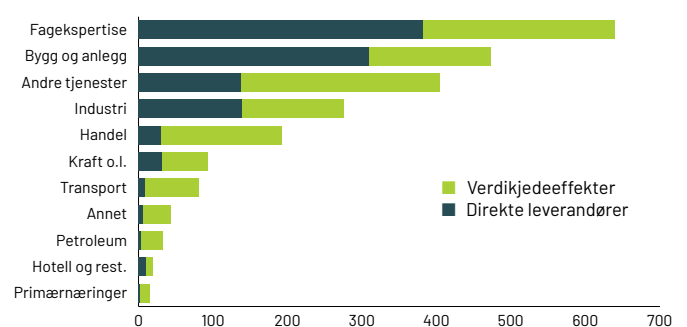
¹ Se vedlegg for rangering.

² Eksklusiv verdiskapingseffekter knyttet til industrielt eierskap i Skagerak Energi, BKK og Agder Energi.

Indirekte verdiskapingseffekter av Statkrafts aktivitet* I millioner kroner

Verdiskapingseffekter fordelt på sektorer* Antall arbeidsplasser

* Kilde: Menon

Syssetting

Statkraft er Norges største kraftprodusent og den største produsenten av fornybar energi i Europa. I Norge har Statkraft 1 470 ansatte. Videre legger selskapets aktivitet grunnlag for 1 060 arbeidsplasser hos sine leverandører, og 1 190 lenger nede i verdikjeden.

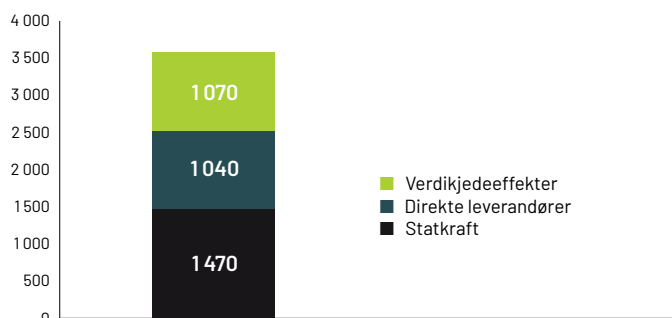
Samlet sett betyr det at Statkrafts samlede syssettingseffekter i 2019 var på 3 600 sysselsatte. Dette er et betydelig økonomisk fotavtrykk i norsk sammenheng. Til sammenligning sysselsatte hele den norske fornybarnæringen 14 500 i 2019.

Ringvirkninger genereres når Statkraft kjøper varer og tjenester hos norske bedrifter. Vi finner at om lag 50 prosent av dette kan tilskrives investeringer. Den andre halvdel kan tilskrives driftskostnader, hovedsakelig knyttet til Statkrafts vannkraftportefølje.

Mens produktiviteten internt i Statkraft er blant de høyeste i Norge (rundt 17 millioner kroner i verdiskaping per sysselsatt), er produktivitetseffektene i verdikjeden på om lag 1,1 millioner per sysselsatt. Dette er i tråd med produktiviteten for Fastlands-Norge.

Syssettingseffekter av Statkrafts aktivitet*

I millioner kroner

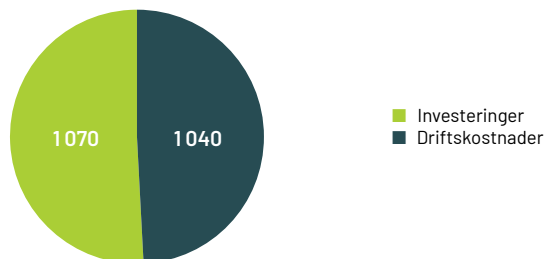

* Kilde: Menon

Ekklusiv syssettingseffekter knytte til eierandel i Skagerak Energi, BKK og Agder Energi.

Syssettingseffekter fordelt på investeringer og driftskostnader*

Syssettingseffekter i antall ansatte (direkte leverandører og verdikjedeeffekter)

Kunnskapsspredning i fornybarnæringen

Våre analyser viser at Statkraft er navet i Norges fornybare økosystem. Over 20 prosent av den norske fornybarnæringen kan knyttes til Statkrafts virksomhet direkte eller indirekte via verdikjeden.¹

Prosjektene som eksterne aktører involveres i spenner fra konkrete utbyggingsprosjekter nasjonalt til rådgiving og prosjektutvikling internasjonalt. Læringseffektene som oppstår i verdikjeden tilfaller hele den norske fornybarbransjen. Ledende praksis og kompetanse som Statkraft akkumulerer internasjonalt bidrar på den måten til næringens vekstpotensial.

Statkrafts største innkjøp finner vi innen fagekspertise, samt bygg og anlegg. Kunnskapseksternaliteter knyttet til fagekspertisen er spesielt relevant for leverandører med målsetning om å øke sitt internasjonale avtrykk.

For Statkraft er også leveranser og ikke minst strategisk samarbeid med norske industriaktører en sentral katalytisk effekt. Dette både som kraftprodusent og via nye satsingsområder som hydrogen og datasentre. Videre spres kunnskap via bransjeorganisasjoner og ny næringsutvikling som springer ut fra Statkrafts kjernevirksomheter.

Katalytiske virkninger

Katalytiske virkninger er økonomiske effekter som oppstår fordi bedrifter, kunnskapsmiljøer eller organisasjoner – lokalt eller nasjonalt – blir mer effektive eller innovative gjennom samhandling.

Ofte omtales de katalytiske virkningene som klynge- og kunnskapseffekter. Slike effekter er det svært vært utfordrende å kvantifisere. Dette betyr imidlertid ikke at de ikke er viktige og kan ha stor betydning for verdiskapingen i tilgrensende virksomheter.

¹ Andel beregnet med utgangspunkt i Multiconsults siste analyse av fornybarnæringen som omfatter aktører som enten produserer kraft eller varme fra fornybare energikilder (vann, vind, sol og bio), eller varer og tjenester til disse.

3 600 sysselsatte fordelt over hele Norge

1 100 ansatte innen fagekspertise og bygg og anlegg i verdikjeden

Over 20 prosent av fornybarnæringen

Høy spredning av kunnskap og "best practice" til hele fornybarnæringen

Statkraft som regional arbeidsgiver

Menons ringvirkningsmodell gir oss mulighet for å fordele sysselsettingseffektene fra Statkrafts aktivitet på alle norske kommuner.

For Statkraft er det mest slående hvordan selskapet bidrar med høykompetanse-arbeidsplasser i hele Norge. Dette både direkte gjennom sine regionalkontor og indirekte via leverandører og verdikjeden.

Det største tyngdepunktet er naturlig nok knyttet til Oslo og Viken hvor også hovedkontoret ligger. Videre ser vi at høy utbyggingsaktivitet ved Fosen-anlegget har gitt store effekter i Trøndelag.

Statkraft er imidlertid også en viktig regional arbeidsgiver. Spesielt bidrar vannkraftporteføljen, som har en langsiktig reinvesteringsplan tilsvarende 1,5 milliarder kroner årlig, med stor geografisk spredning i sysselsettingseffektene. Like viktig er det faktum at denne aktiviteten bidrar til vedvarende sysselsettingseffekter rettet mot høykompetanse arbeidskraft.

Via lokale entreprenører og sine regionalkontor bidrar Statkraft på denne måten med betydelig verdiskaping i distriktene.

Skatteeffekter

Statkrafts bidrar med betydelig inntekter til det offentlige. Samlet utgjorde direkte og indirekte bedrifts- og inntektsskatt fra Statkrafts aktivitet nesten 10 milliarder kroner i 2019, tilsvarende Stavanger kommunes samlede driftsinntekter.

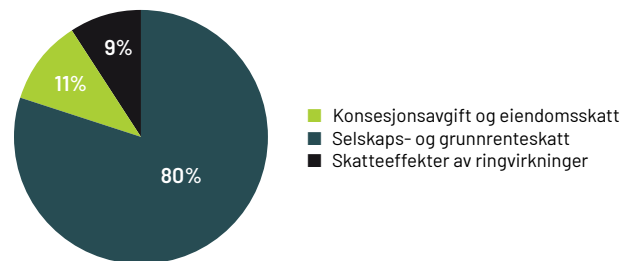
Modellberegningene peker på at Statkrafts vare- og tjenestekjøp alene la grunnlag for skatteinnbetalinger på hele 820 millioner kroner i 2019.

Statkraft betaler også skatt selv, i form av både selskaps- og grunnrenteskatt. Disse beløp seg i 2019 til 7,6 milliarder kroner.

I tillegg kommer eiendomsskatt og konsesjonsavgifter som tilfaller kommunene der aktiviteten forekommer. Disse var i 2019 på 1,1 milliarder kroner.

Utover de skatteeffektene vi har beregnet her, går også store deler av Statkrafts driftsresultat, via utbytte, til staten. I 2019 utgjorde dette 6,5 milliarder kroner.

Skatteeffekter fordelt på type*
I prosent

10 milliarder kroner i skattebidrag ...

... kan finansiere **17 800 sykepleiere**

... eller **20 600 barnehagepedagoger**

Ringvirkninger fordelt på virksomhetskategorier

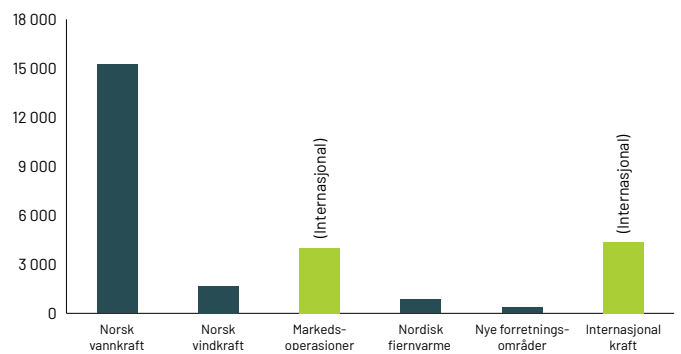
Vi har fordelt Statkrafts aktivitet inn i seks virksomhetskategorier. Alle disse bidrar til sysselsettings-effekter gjennom sine innkjøp og investeringer.

Norsk vann- og vindkraft gir størst sysselsettings-effekter utenfor Statkraft. Vindkraftinvesteringene drives av utbyggingen på Fosen som per dags dato er den største vindkraftparke som er bygget i Europa. Sysselsettningseffektene innen norsk vannkraft domineres av regionale innkjøp knyttet til Statkrafts langsiktige reinvesteringss portefølje, estimert til å om lag 1,5 milliarder årlig, samt lokale drift og vedlikeholdsoppdrag.

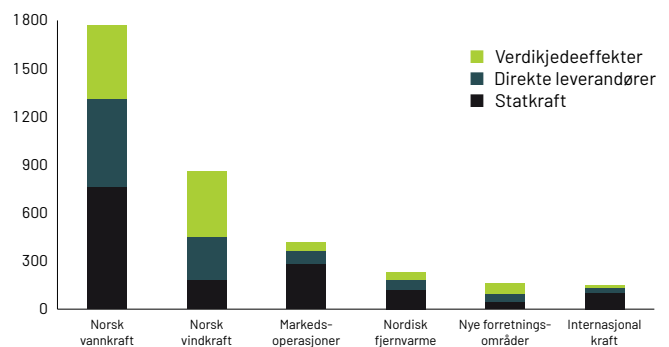
Den norske vannkraften dominerer verdiskapings-effektene. Dette skyldes en svært høy produktivitet, men også porteføljens størrelse. Våre analyser viser imidlertid at den internasjonale satsingen, til tross for at den fortsatt er i en oppbyggingsfase, allerede står for 30 prosent av Statkrafts samlede verdiskapningseffekter i Norge.¹

Nordisk fjernvarme og nye forretningsområder bidrar samlet med om lag 1,2 milliarder kroner i verdiskaping. Sett i lys av størrelsen på denne aktiviteten vitner dette om god produktivitet. Det samme gjelder norsk vindkraft.

Verdiskapningseffekter per virksomhetskategori
I millioner kroner

Sysselsettningseffekter per virksomhetskategori
Antall arbeidsplasser

¹ Omfatter markedsoperasjoner og internasjonal kraft (all kraftproduksjon utenfor Norge).

– Den norske vannkraften er fortsatt Statkrafts viktigste forretningsområde.

Ringvirkninger knyttet til Statkrafts aktivitet innen hver virksomhetskategori

Norsk vannkraft

Statkraft forsyner om lag en tredjedel av det samlede strømforbruket i Norge. I sentrum av virksomheten står den regulerbare vannkraften, som også er den mest lønnsomme kraftkilden i Norge.

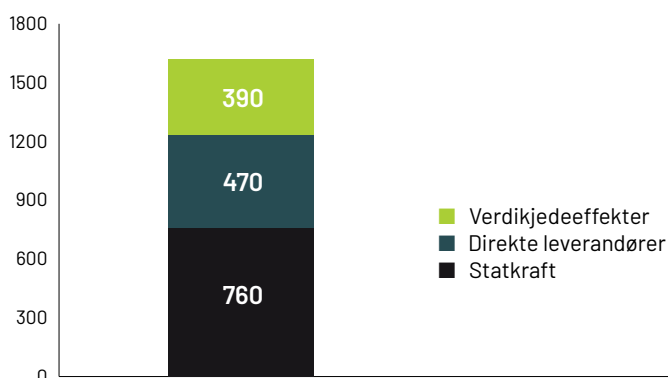
Statkrafts norske vannkraftportefølje bidro med en verdiskapingseffekt på hele 15 milliarder kroner i 2019.

Ringvirkningene domineres av de årlige reinvesteringene som ligger på om lag 1,5 milliarder kroner.

Vannkraften er fornybar, forutsigbar og fleksibel og kan vise til lave utslipp av drivhusgasser sammenlignet med andre energiteknologier. Den fleksible vannkraften er ryggraden i Norges utslippsfrie kraftsystem og legger grunnlaget for en kostnadseffektiv omstilling av økonomien basert på fornybar energi.

Sysselsettingseffekter

Antall arbeidsplasser

Statkrafts norske vannkraftvirksomhet bidro i 2019 med

15,7

milliarder kroner til Norges BNP.

Statkrafts norske vannkraftvirksomhet la i 2019 grunnlag for

1610

arbeidsplasser i Norge.

Norsk vindkraft

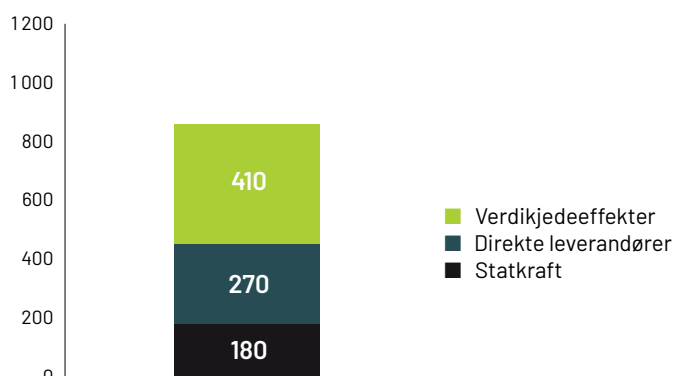
Statkraft er Norges største vindkraftprodusent/utvikler. Vindkraft er et viktig satsingsområde for Statkraft både i Norden og det øvrige Europa.

I 2020 ble Fosen vindkraft satt i drift. Dette er per dags dato den største vindkraftparken i Europa med en årlig produksjon på 3,6 TWh.

En videreutvikling av Norges landbaserte vindkraftressurser er viktig for å møte en økende etterspørsel etter fornybar energi, og vil gi betydelige ringvirkninger i den norske økonomien. En fremtidig satsing på havvind vil også kunne gi positive ringvirkninger.

Sysselsettingseffekter

Antall arbeidsplasser

Statkrafts norske vindkraftvirksomhet bidro i 2019 med

1,6

milliarder kroner til Norges BNP.

Statkrafts norske vindkraftvirksomhet la i 2019 grunnlag for

850

arbeidsplasser i Norge.

Markedsoperasjoner

Statkraft har omfattende markedsaktiviteter som gir konsernet en rekke forretningsmuligheter både i og utenfor Europa.

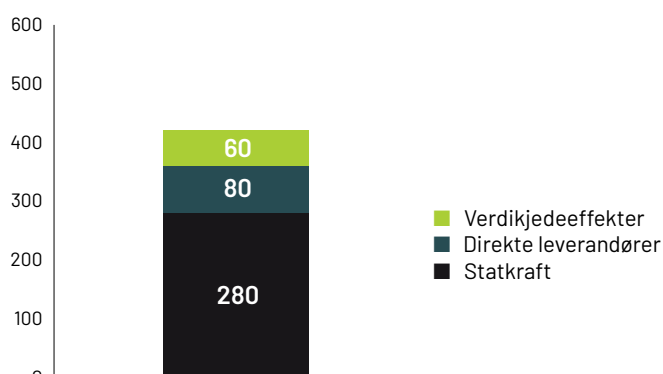
Segmentet Markedsoperasjoner er selskapets grensesnitt mot markeder hvor det handles med energi og energirelaterte produkter. Segmentet er også ansvarlig for å utvikle nye kundeorienterte forretningsmodeller.

Markedsoperasjoner har aktiviteter i flere land i Europa, og er også aktive i Brasil, India og USA.

Fortjeneste genereres fra endringer i markedsverdien av energi og energirelaterte produkter, og fra kjøp og salg av både standardprodukter og strukturerte produkter, typisk miljøsertifikater og kraftkontrakter.

Sysselsettingseffekter

Antall arbeidsplasser

Statkrafts
markedsoperasjoner
bidro i 2019 med

4,0

milliarder kroner til
Norges BNP.

Statkrafts markeds-
operasjoner la i 2019
grunnlag for

415

arbeidsplasser i Norge.

Internasjonal kraft

Internasjonal kraft omfatter utvikling, eierskap og drift av aktiva innen fornybar kraftproduksjon utenfor Norge.

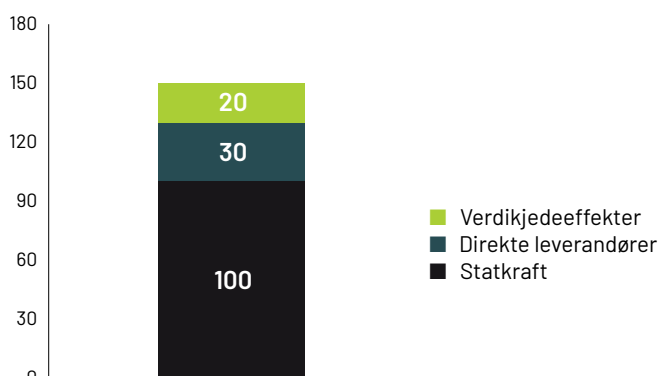
Statkraft satser i utvalgte markeder hvor selskapet kan skape verdier gjennom en tydelig industriell rolle.

Statkraft har virksomhet i Sverige, Tyskland, Storbritannia, Irland, Nederland, Frankrike, Spania, Italia, Kroatia, Brasil, Peru, Chile, India, Nepal, Tyrkia og Albania.

Selv om den internasjonale satsingen fortsatt er under utvikling sto internasjonal kraft for en betydelig andel av Statkrafts samlede verdiskaping i 2019.

Sysselsettingseffekter

Antall arbeidsplasser

Statkrafts internasjonale kraftverksportefølje bidro i 2019 med

4,4

milliarder kroner til Norges BNP.

Statkrafts internasjonale kraftverksportefølje la i 2019 grunnlag for

150

arbeidsplasser i Norge.

ESCHER WYSS

LAVIN
73 / 01

Nordisk fjernvarme

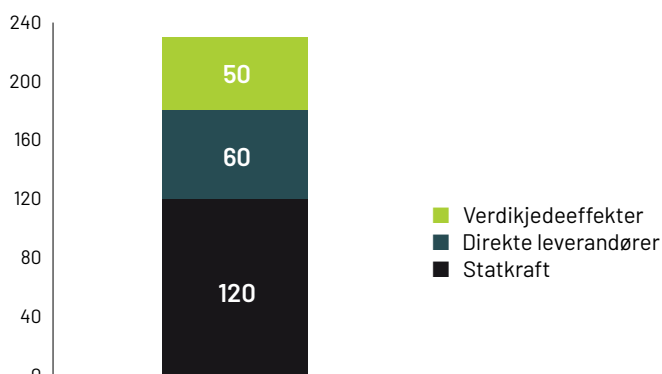
Fjernvarme utnytter lokale energikilder fra både biobrensel, spillvarme fra avfall og industri – ressurser som ellers ville gått til spille. Fjernvarme har derfor en nøkkelrolle i vår felles kamp for å minske utslippene av klimagasser.

Fjernvarme, også kalt urban energi, er allerede en sentral del av energiforsyningen i byer og tettsteder, sammen med strømmettet.

Statkraft har ambisjoner for sin nordiske satsing – med et mål om å bli en av de tre største aktørene i markedet.

Sysselsettingseffekter

Antall arbeidsplasser

Statkrafts nordiske fjernvarme bidro i 2019 med

850

millioner kroner til Norges BNP.

Statkrafts nordiske fjernvarme la i 2019 grunnlag for

220

arbeidsplasser i Norge.

Nye forretningsområder

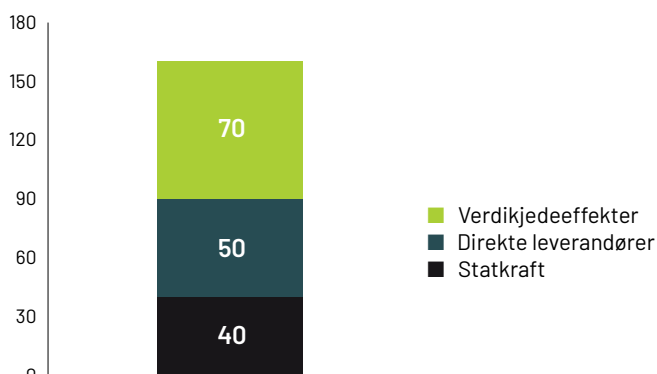
Statkrafts forretningsområder utvides stadig . Per i dag omfatter «nye grønne foretningsområder»: Hydrogen, biodrivstoff, ladeinfrastruktur for elbiler og datasentre.

Videre satser Statkraft på digitalisering og optimalisering av produksjonsapparatet i møte med en ny klimahverdag samt forskning på økt fleksibilitet.

Statkraft har ambisjoner om en betydelig oppskalering i investeringene på flere forretningsområder de neste årene.

Sysselsettingseffekter

Antall arbeidsplasser

Nye forretningsområder
bidro i 2019 med

360

millioner kroner til
Norges BNP.

Nye forretningsområder
la i 2019 grunnlag for

160

arbeidsplasser i Norge.

Statkraft i vekst

Statkraft i det globale markedet for fornybar energi

Det globale markedet for fornybar energi er ventet å vokse raskt – markedspotensialet vurderes som stort på tvers av ulike kilder og framtidsscenarioer.

McKinsey forventer minst en femdobling av den fornybare kapasiteten frem mot 2050.¹ Bloomberg New Energy Finance anslår på sin side at investeringene innen fornybart vil ligge på i underkant av 50 000 milliarder kroner globalt hvert tiår frem til 2050.

Statkraft er i dag Europas største fornybarprodusent. Som flere andre internasjonale selskaper har de en uttalt målsetning om å styrke satsingen og utvide sin portefølje. Trenden går mot at de store energiselskapene blir stadig mer dominerende også innen vind- og solkraft. Statkrafts strategi for internasjonal fornybaraktivitet er således en del av en større trend, og spesielt interessant i lys av selskapets sentrale posisjon i dagens norske fornybarnæring.

Vi har vurdert de økonomiske effektene av Statkrafts annonserte strategi frem mot 2025.¹

Vår analyse tar utgangspunkt i:

- Årlig gjennomsnittlig nettoinvestering på over 10 milliarder kroner innen ny fornybar energi.
- Hovedsatsingsområder ligger innen vind- og solkraft hvor det realiseres over 1 GW ny kapasitet årlig. Der det er lønnsomt, vil selskapet selge seg helt eller delvis ned, og den frigjorte kapitalen kan brukes til å realisere nye prosjekter. Den internasjonale satsingen driver investeringsveksten.
- Satsing mot å etablere seg som en ledende tilbyder av markedsløsninger for fornybar energi med en tredobling av handelsvolum.
- Økte investeringer innen fjernvarme med utgangspunkt i en målsetning om å bli en av Nordens tre ledende aktører.
- Utvikling av 1-2 nye kommersielle og grønne forretningsområder med utgangspunkt i norsk næringsvirksomhet og kompetanse.

¹ Statkrafts årsrapport for 2019.

Syssestettingseffekter tilsvarende **550 høykompetanse arbeidsplasser**

6-10 milliarder kroner i økt verdiskaping

Global fornybaraktør som har utviklet en kraftverksproduksjon tilsvarende 25 GW

Økt kunnskapsspredning til den norske fornybarnæringen gjennom verdikjedeeffekter og industrielt samarbeid

Våre analyser viser at Statkrafts strategi legger grunnlag for økt verdiskaping og nye høykompetanse-arbeidsplasser.

Frem mot 2025 finner vi at Statkrafts verdiskapings-effekter kan øke med mellom 6-10 milliarder kroner årlig. Utfallsrommet illustrerer usikkerhet knyttet til avkastningen i de ulike markedene og fordeling av investeringer mellom ulike forretningsområder, teknologier og geografi.

Realisering av 5 GW kraftproduksjon i det internasjonale markedet gir en verdiskapingseffekt på 4 milliarder kroner alene, med utgangspunkt i dagen verdiskapingsmargin.¹ Om vi legger til grunn en tredobling av virksomheten innen markedsoperasjo-

ner kan dette på sin side bidra med en økning på 2-5 milliarder.²

Vi finner at vekststrategien kan bidra med syssestettingseffekter på over 550 ansatte i 2025. Nærmere 300 syssestatte i Norge er knyttet til utvidelse av den internasjonale porteføljen.³ Syssestettingseffekter utenfor Norge kommer i tillegg.

Et økt internasjonalt fotavtrykk vil også spre ledende kompetanse fra det globale markedet til den norske fornybarnæringen via verdikjedeeffekter og industrielle samarbeid.

¹ Verdiskaping/GW innen forretningsområdet «internasjonal kraft» som omfatter all produksjonskapasitet utenfor Norge.

² 8 milliarder kroner basert på verdiskaping i 2019, 2,5 milliarder basert på snitt siste tre år. Utfallsrommet illustrerer at det er høy volatilitet i virksomheten.

³ Økt aktivitet innen markedsoperasjoner antas 50/50 fordelt mellom Oslo/Düsseldorf. Øvrig effekt basert på syssestettingsintensitet (markedsopp, internasjonal kraft) korrigeret for generell produktivitetsvekst (1,5% årlig) samt stordriftsfordeler som reduserer økning med 40%.

Vedlegg

The background of the page is a collage of overlapping, light green paper scraps and circles. The scraps are irregularly shaped and layered, creating a sense of depth and texture. The circles are semi-transparent and overlap each other and the paper scraps. The overall color palette is a soft, muted green.

Vedlegg A: Konsernregnskap for de 15 største bedrifter

Firmanavn	Org.nr.	Omsetning 2019 (NOK 1 000)	Verdiskaping 2019 (NOK 1 000)	Ansatte 2019 *
Equinor ASA	923609016	566 400 000	198 000 000	18 100
Telenor ASA	982463718	114 400 000	61 100 000	4 400
DnB ASA	981276957	54 900 000	47 400 000	6 800
Norsk Hydro ASA	914778271	151 000 000	34 900 000	2 800
Yara International ASA	986228608	113 800 000	27 600 000	700
Statkraft SF	962986277	47 900 000	24 600 000	1450
Aker BP ASA	989795848	29 500 000	20 100 000	1 700
NorgesGruppen AS	819731322	90 300 000	18 700 000	40 000 **
Vår Energi AS	919160675	25 100 000	16 900 000	950
DNV GL AS	911177781	21 600 000	15 200 000	1 900
Orkla ASA	910747711	44 000 000	14 500 000	2 900
Aker Solutions ASA	913748174	29 300 000	12 800 000	5 800
Reitangruppen AS	912609987	76 600 000	12 400 000	2 900
Visma AS	936796702	15 000 000	11 100 000	11 200 **
Norwegian Air Shuttle ASA	965920358	26 400 000	10 800 000	580

* Ansattetall inkluderer kun ansatte i Norge, til forskjell for omsetning og verdiskaping som er angitt på konsernnivå.

** Inkluderer alle ansatte i konsernet, også utenfor Norge.

Datagrnnlaget er regnskaps- og eierskapsdata fra Brønnøysundregisteret. Regionale helseforetak og utenlandske selskap som opererer eller har filialer i Norge er holdt utenfor. Det har blitt gjort enkelte korreksjoner for selskap med avvikende regnskapspraksis.

Vedlegg B: Om Ringvirkningsanalysen

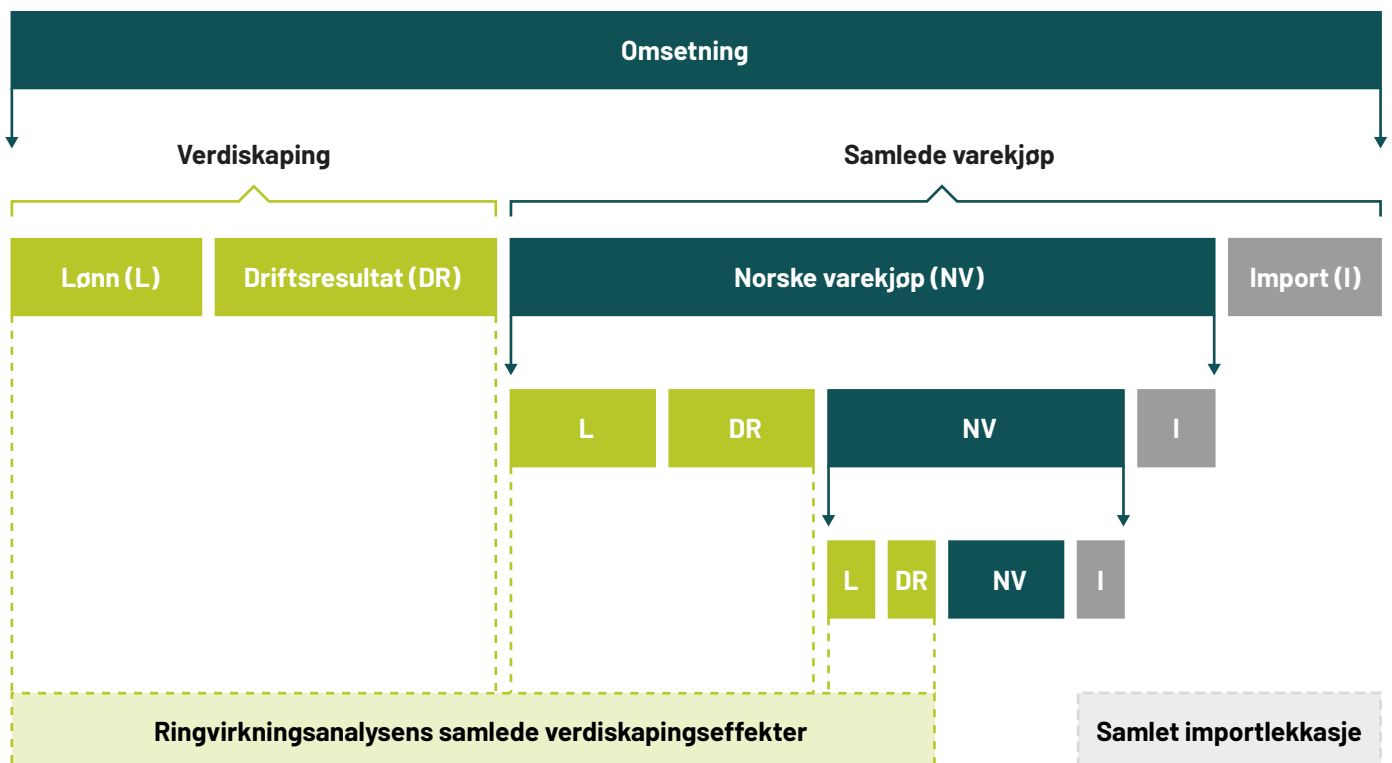
Kort introduksjon til ringvirkninger

Denne analysen tar utgangspunkt i en ringvirkningsanalyse. For å gi leseren en forståelse av denne analysen og våre beregninger vil vi gi en kort introduksjon til ringvirkningsanalyser.

Aktiviteten i enhver bedrift eller næring har betydning for etterspørselen hos en rekke bedrifter i ulike næringer gjennom sine vare- og tjenestekjøp. Investeringen eller driftskostnad hos en bedrift vil altså medføre økt produksjon hos direkte leverandører. Dette vil i sin tur påvirke etterspørselen hos enda flere bedrifter lenger nede i verdikjeden. Dette kaller vi i denne rapporten verdikjedeeffekter. Aktiviteten vil

således understøtte både verdiskaping og sysselsetting hos en lang rekke bedrifter. Det er dette vi kaller ringvirkninger.

For hver bedrift i hele verdikjeden kan vi dele opp omsetning i fire ulike kategorier: norske varekjøp, utenlandske varekjøp, driftsresultat og lønnskostnader. Summen av de to sistnevnte utgjør det som kalles verdiskaping, mens norske varekjøp danner omsetning for bedriftene i neste ledd av verdikjeden. Figuren til høyre illustrerer hvordan en investering har effekter for hele verdikjeden. Summen av de oransje boksene i alle ledd utgjør de samlede verdiskapingseffektene.

Beregningsmetode:

Endring i etterspørsel fra enten en næring eller som følge av et prosjekt eller en infrastrukturinvestering vil således påvirke norsk næringsliv og skatteinntegning. Vi har modellert disse effektene ved å beregne størrelsen på investerings- og driftskostnadene og deres effekter på sysselsetting med bakgrunn i SSBs kryssløpsmatrise.

SSBs kryssløpsmatrise viser omfanget av leveranser, sysselsetting, skatter og avgifter, samt import og eksport i 64 NACE-næringer. Det er dette som danner grunnlag for modellen vår. Beregningene starter ved at vi plasserer Statkrafts samlede driftskostnader og investeringer inn i den næringskategorien den hører hjemme i, i modellen (se neste side for ytterligere omtale av dette). Modellen beregner med utgangspunkt i dette sysselsettingseffektene. For å fremstille varene og tjenestene som bedriftene produserer, må de kjøpe varer og tjenester fra andre bedrifter i

Norge, samt importere. SSBs kryssløpsmatrise viser gjennomsnittlig import fra hver næring, samt en oversikt over leveranser mellom de 64 ulike næringene i statistikken. Med bakgrunn i dette kan vi beregne sysselsettingsimpulsen bakover i verdikjeden. For hvert ledd i verdikjeden blir sysselsettingsimpulsen stadig mindre. Vi beregner sysselsettingsimpulsen i uendelige ledd bakover, samtidig som betydningen av de bakerste leddene er tilnærmet null.

Det er viktig å være oppmerksom på at en ringvirkningsanalyse er en såkalt bruttoanalyse. Bruttoverdiskaping er høyere enn netto verdiskaping. Bruttoverdiskaping inkluderer verdiskapingen som kommer som følge av aktiviteten i Statkraft, men den sier ikke noe om den alternative anvendelsen av arbeidskraft eller kapital. Hvis det er mangel på arbeidskraft vil en del av sysselsettingseffektene man kommer frem til i en ringvirkningsanalyse bli hentet fra andre næringer, og fører dermed ikke til en økning i samlet norsk sysselsetting.

Viktige analysebegreper

Verdiskaping

er den merverdien bedriften skaper, altså selskapets bruttoprodukt. Verdiskaping måles som driftsresultat pluss lønnskostnader.

Ringvirkninger

er en beregning av hvordan en etterspørselsimpuls fra en næring fordeler seg utover resten av økonomien gjennom kjøp fra underleverandører i flere ledd.

Kryssløp

er en oversikt over alle næringers kjøp fra andre næringer på nasjonalt plan.

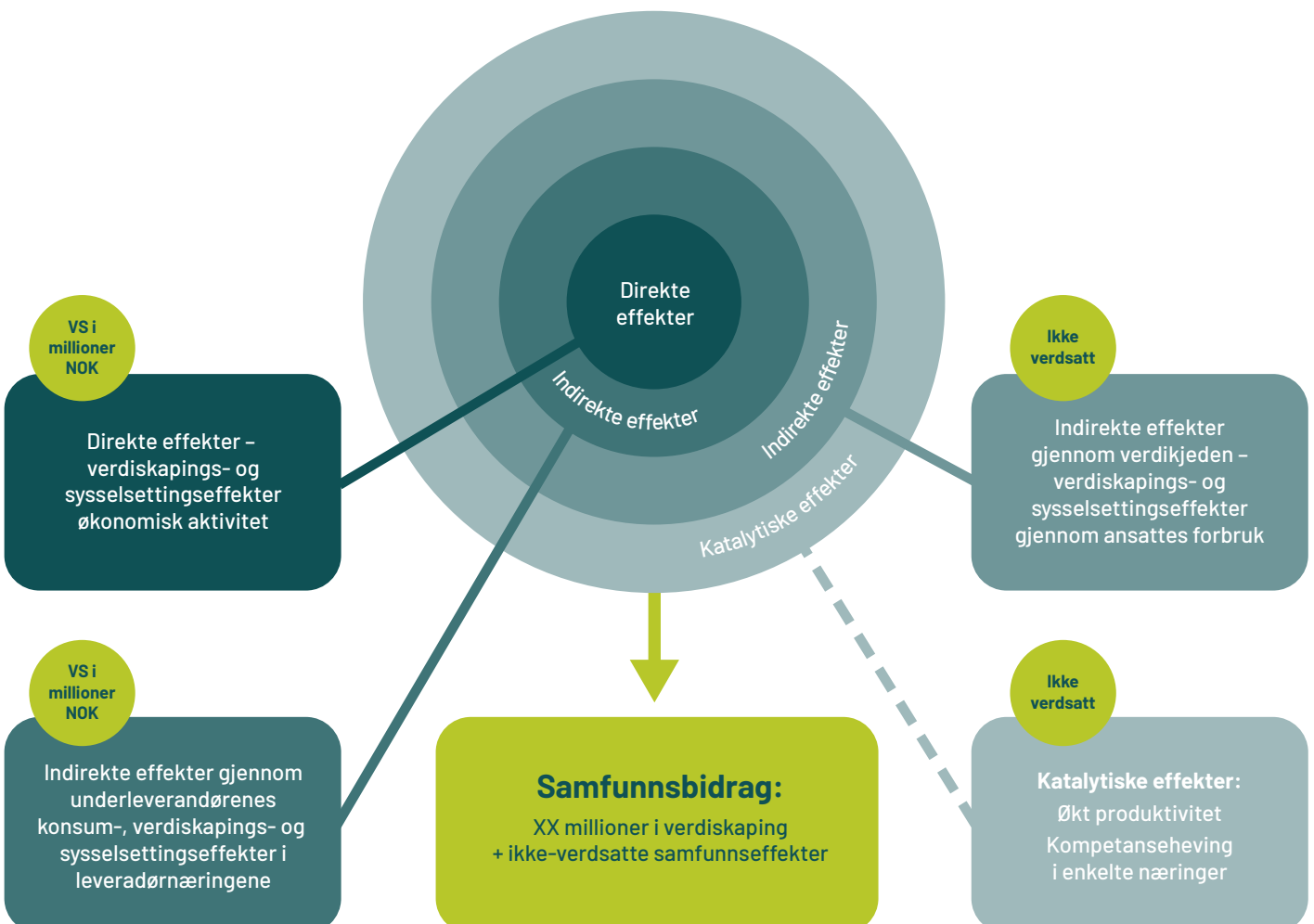
Kvalitativ drøftelse av modellens resultater:

Som det ses i figuren nedenfor er det en rekke effekter som kan forventes i etterkant av en økning i økonomisk aktivitet. Mens vi tidligere har diskutert de direkte og indirekte effekter, tar modellen ikke inn over seg induserte og katalytiske effekter.

Induserte effekter: De induserte effektene oppstår i dette tilfellet gjennom konsumet til de direkte og de indirekte ansatte. Konsumet skaper ny etterspørsel, som igjen vil bidra til sysselsetting og verdiskaping. I denne rapporten har vi valgt å ikke inkludere disse effekter. Dette skyldes at konsumeffekter i hovedsak genereres av nettoeffekter. Ettersom vi ikke eksplisitt har kvantifisert nettoeffekter i denne rapporten, er de induserte konsumeffekter holdt utenfor.

Katalytiske effekter: De katalytiske effektene er dynamiske effekter som det ikke går an å estimere ved hjelp av kryssløps-beregninger. Klassiske relevante eksempler på katalytiske effekter er klyngedannelse og kunnskapseksternaliteter. For Statkraft er det også en katalytisk effekt at man er med til å legge grunnlag for mye næringsaktivitet gjennom tilførselen av kraft.

Mens de første i liten grad blir analysert i denne rapporten, er de andre delvis belyst gjennom caser fra industrielle leverandører.

Vedlegg C:

Data og antakelser

All inputdata til modellen presentert i denne rapporten er hentet fra Statkraft sine regnskapssystemer. Her har vi brukt data for 2018 og 2019, og det dreier seg om rundt 13 000 linjer med innkjøpsdata. Nedenfor presenterer vi en rekke forhold om disse data, samt viktige antakelser vi har gjort:

1. Vi har behandlet innkjøp som er relatert til aktivitet i «jointventure» selskaper som vanlige innkjøp hos Statkraft. Samlede innkjøp er imidlertid kontrollert mot totalsum i regnskapsdata og årsrapport for å sikre at vi ikke overestimerer effektene.
2. Det har ikke vært mulig å kategorisere alle kostnader etter CAPEX/OPEX. For å splitte disse har vi derfor basert oss på CAPEX og OPEX i årsregnskapet, men vektet ned CAPEX med 20 prosent, for å reflektere at investeringsvarer i høyere grad importeres og derfor ikke danner ringvirkninger.
3. Vi har justert store innkjøp fra Vestas Norway AS betydelig ned fordi store deler av varene som ble kjøpt herfra mest trolig ble importert fra Danmark.
4. Der vi ikke hadde innkjøpsdata fordelt på segment har vi fordelt de samlede ringvirkninger etter summen av driftskostnader og investeringer.
5. Ellers har vi lagt til grunn data funnet i Statkrafts årsrapport og internt data tilsendt fra Statkraft. Beregninger og resultater i denne rapporten er derav en direkte funksjon av disse data.
6. Det er ikke beregnet ringvirkninger knyttet til aktivitet i Skagerak Energi – selv om Statkraft er majoritetseier og selskapet er konsolidert i deres regnskap. Det samme gjelder eierskapsposisjoner knyttet til "Industrielt eierskap" i BKK og Agder Energi. Om disse var inkludert ville ringvirkningen blitt større.

Denne rapporten er utarbeidet av
Menon Economics for Statkraft.

Februar 2021

menon.no
statkraft.no

